І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 185. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го ВЕРЕСНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 27, 1962 No. 185. VOL. LXVIII.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД МОЖЕ ВИСЛАТИ ВІЙСЬКО ДО МІССІССІПІ

ГУБЕРНАТОР БАРНЕТТ ПРОТИ РІШЕННЯ ФЕДЕРАЛЬНОГО СУДУ

Вашингтон. — Федеральний Уряд приготовляється до тієї можливости, що треба буде вислати військо до стейту Міссіссіпі, щоб змусити губернатора того стейту Росса Р. Барнетта виконати зарядження федерального суду про те, щоб до Стейтового університету міг вписатися 29-річний негритянський студент, ветеран летунства Джеймс Г. Мередіт. Такий стан був 25-го вересня, коли губернатор Барнетт особисто не дозволив студентові Мередітові вписатися до університету. У Вашингтоні рішення в цій справі має запасти в найближчих днях. На випадок потреби у Міссіссіпі впродовж 24 годин може зібратися потрібне число війська, яке змусило б стейтові уряди до виконання зарядження федерального суду. Генеральний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді не хотів загострювати справи і сподівався, що не треба буде висилати військові відділи до Джексона у Міссіссіпі, як це в 1957 році мусів зробити президент Айзенгавер, висилаючи федеральне військо до Літтел Року в Аркенсо. Губернатор Барнетт вже вдруге не допустив до того, щоб студент Мередіт почав користати з навчання в стейтовому юніверситеті, в якому досі навчалися тільки білі студенти. Внаслідок такого стану П'ятий Окружний Апеляційний суд ЗДА в Ню Орлінсі, 29 вересня увечері о год. 9 видав наказ, щоб губернатор Барнетт явився в суді в Ню Орлінсі в п'ятницю 28-го вересня о год. 10-ій перед полуднем та довів, чому не можна його судити за те, що він противиться здійснити десеґреґацію Міссіссіпського університету. Адвокат студента Мередітта заявив, що і він в імені клієнта внесе подібну скаргу проти губернатора Варнетта. Суд видав зарядження, щоб губернатор явився в суді, але губернатор Барнетт не визнає рішення суду в справі стейтового університету і заявляє, що він повинується законам свого стейту. Коли губернатор відмовиться прийняти рішення федерального суду, тоді Апеляційний Суд видасть наказ про заарештування губернатора. І тоді настала б така хвилина, коли треба ужити сили, бо губернатор Барнетт видав був наказ соткам стейтових поліцистів, щоб протиставилися федеральним судовим урядовцям або іншим федеральним представникам. Покищо робляться заходи, щоб таки студент Мередіт міг почати вчитися в університеті. 26-го вересня федеральні судові урядовці (маршали) мають іти разом із студентом до університету в Оксфорді, де Мередіт мав би ввійти до кляси. Про це є повідомлений губернатор Барнетт, і сподіваються, що він прийде зі стейтовою поліцією, щоб не допустити Мередіта до університетського будинку. Департамент справедливости пригадав закон, згідно з яким та особа, яка виступає проти здійснення зарядження федерального суду, може бути покарана десятирічною тюрмою і дол. 10,000 гривною. Департамент справедливости пам'ятає про те, що критикували президента Айзенгавера за те, що поспішився був із висилкою війська до Літтел Року 5 років тому, тому генеральний прокуратор старається всіми можливими способами полагодити цю неприємну справу без ужиття війська. Конфлікт із губернатором стейту Міссіссіпі знов ставить проблему відношення стейтової влади до федерального уряду. Губернатор твердить, що він повинується стейтовим законам, і що федеральний суд не має права видавати заряджень в справі шкільництва. Департамент справедливости стоїть на іншому становищі, і з цього виринає конфлікт між стейтом і федеральним урядом.

ПРЕДСТАВНИКИ УНІВЕРСИТЕТУ В СУДІ

Три представники Міссіссіпського університету прибули до Апеляційного суду в Ню Орлінсі, де розмовляють із політиком Л. Перецом (направо), якого екскомунікували від Католицької Церкви за спротив об'єднанню шкіл.

Адм. Стравс домагається, щоб проєкт лету до Місяця об'єднано з обороною ЗДА

Вашингтон. — Колишній голова Комісії Атомової Енергії адмірал Луїс Л. Стравс, заявив, що ЗДА повинні до своєї програми лету до Місяця приєднати і військовий фактор, який є потрібний до оборони ЗДА. Стравс заявив в пресовому інтерв'ю, що американська програма лету до Місяця мала на цілі самі тільки наукові проблеми, щоб поширити наше знання про космічні простори. Але недавно совєтський диктатор Нікіта Хрущов пригадав світові, що комуністи таки і надалі змагають до панування над світом, тому і ЗДА мусять всю свою працю так організувати, щоб не допустити до того, щоб могли здійснитися комуністичні цілі. Хрущов виявив, що СССР має такі ракети, які можуть „знищити муху в лету", і ця країна мусить розбудовувати свою зброю, щоб не дати спроможности комуністам затріюмфувати над демократією. Стравс гадає, що не є дуже важливим те, хто перший вилетить на Місяць, але важним є те, щоб ЗДА не дали себе випередити нікому в ділянці далекосяжної зброї, і щоб СССР не він перед в ділянці дослідів над космічними просторами. ЗДА мають розбудовувати свою космічну програму, не оглядаючися на те, чи це подобається СССР, чи ні.

Лет астронавта командора Шірри має відбутися 3-го жовтня

Вашингтон. — Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація повідомила, що лет довкола Землі астронавта командора Волтера М. Шірри відбудеться найскорше 3-го жовтня, а можливо що ще пізніше. Згідно з цим повідомленням проєкт Меркурій може закінчитися після летів двох найблчжич астронавтів, після чого мали б почати здійснувати проєкт Джеміні, згідно з яким мали б кружляти довкола Землі по двох астронавтів в одній кабіні. Ця друга зміна залежна буде від того, як вдасться шестиразове кружляння довкола Землі командора Шірри. Коли піде гладко з летом Шірри, тоді Космічна Адміністрація перейде відразу до 18-кратного кружляння, що мало б тривати 24 години. Цей 18-кратний лет мав би відбутися на початку 1963-го року. Згідно з давнішим пляном в 1963-му році мали б були відбутися 4 лети довкола Землі, всі з 18 кружляннями. Новий плян зменшив число цих летів, і після одного 18-кратного кружляння довкола Землі мали б здійснювати проєкт Джеміні.

СОВЄТИ МАТИМУТЬ ПОРТ НА КУБІ

Москва. — Совєтський Союз дістане на Кубі порт, який буде спеціяльно для нього збудований. Виявив це вперше Фідель Кастро у промові з нагоди підписання з совєтським міністром риболовлі Александром Ішковим договору, при чому Куба зобов'язалась „піднаймити" Совєтам порт на 10 років, але сам Кастро зазначив, що „напевне той час продовжиться поза 10 років". Це має бути — формально — порт для риболовних кораблів і човнів, що його будова коштуватиме 12 мільйонів пезів. (Один кубинський пез був колись рівнорядний з доляром, але нині він вартий 16 центів). Ці гроші дадуть Совєти, а Куба дасть матеріял і робітників. В якому місці той порт буде побудований — ще не сказано, зате стверджено, що той порт має стати „центром совєтської кубинської риболовлі на Атлянтійському океані". За газетними повідомленнями, Совєти задумують збудувати свою морську базу на Кубі на північному узбережжі Куби біля Банес, за кругло 80 миль на північний захід від американської бази Квантанамо. Кубинські власті вже від тижнів евакують цивільних людей з обширу Банесу. Вашингтонські кола покищо мовчать в цій справі. Зате американські газети стверджують, що вже передтим совєтські рибальські тральники насправді виконували шпигунську роботу й були для цієї цілі вивіновані наймодернішими радарними спорудами. Вони завжди з'являлись недалеко маневрів ЗДА чи НАТО на Атлянтику, та недалеко обширу американських нуклеарних експериментів на Тихому океані.

Захід наполягає на нараду в справі інцидентів в Берліні

Москва. — Три західні великодержави передали в минулий вівторок 25 вересня совєтському урядові однозвучні ноти, в яких називають „нерозумною" совєтську відмову перевести конференцію в справі частих інцидентів в Берліні задля знайдення способу уникнути їх на майбутнє та зменшити цим міжнародне напруження. Західні альянти вперше запропонували це своєю нотою з 25 червня ц. р. та опісля повторили в нотах з 24 і 27 серпня. Большевики постійно цю пропозицію відкидали, а в останній своїй ноті з 5 вересня ц. р. заминули Заходові, що всі ці інциденти є спричинені „фашистами, провокаторами і реваншистами" з Західнього Берліну. Теперішня західня нота стверджує, що Совєти повною мовчанкою проминають „мур, який ділить місто, і брутальність, з якою східньо-німецький режим ставиться до втікачів". Західня нота підкреслює, що відповідальність за все те несе насправді Совєтський Союз. Зокрема західня нота пригадує вбивство 17-го серпня ц. р. східньо-німецькими кордонними поліціянтами молодого німецького юнака Петера Фехтера, якого вони постреляли безпосередньо перед муром та залишили його там на повну годину важко раненого, поки він не помер. Західня нота звертає увагу, що обкидання камінням совєтського автобусу в Західньому Берліні було наслідком великого обурення, що його викликало вбивство Фехтера і що саме такі інциденти вимагають спільної наради над способом, як їх оминути. За коментарями преси, ця остання західня нота мусить переконати різних „нейтральних", зібраних тепер на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, що не Захід, а СССР не хоче злагіднення в Берліні.

Совєти відкликали пляновану знижку прибуткового податку

Москва. — Совєтський уряд проголосив, що він „тим часом" відкладає на пізніше проєктовану вже від найближчого понеділка — 1 жовтня ц. р. — знижку доходового податку совєтських громадян. Совєти пояснюють відкликання своєї обітниці потребою інвестицій в промисел та на збройні сили Совєтського Союзу. Здаючи собі справу з поганого враження, що його викличе таке повідомлення, совєтський уряд видав довжелезне повідомлення пропаґандивного характеру, в якому прославляє соціяльні користі, що їх нібито мають підсовєтські громадяни, та скидає головну вину за ту свою теперішню постанову — на Захід. Большевики наводять у своєму повідомленні всі події, які сталися в міжнародному світі в останньому часі, на виправдання свого твердження, що західні „імперіялісти" так загострили міжнародну ситуацію, що треба всі фонди скеровувати на скріплення збройних сил СССР. Тут большевики пригадують знову розвідчі лети американського літака У-2, зізнання секретаря оборони Роберта МекНамари на сенатській Комісії військових справ про силу американської армії, закон про покликання до військової служби 150.000 американських резервістів, важку ситуацію довкола Берліну і т. п. Совєти нахваляються в тому своєму комунікаті зростом продукції предметів першої потреби, але загально відомо, що в СССР нема навіть голок, а на купно телевізора чи пральної машини треба записуватись на роки наперед у чергу. Совєти обіцювали, що до 1965 року буде скасований взагалі доходовий податок.

Лістон переміг Паттерсона в першій рунді і став першуном у боксі

Шикаґо. — У вівторок 25-го вересня пізно ввечері тут у великому Коміскі - парку відбулися змагання в боксі між теперішнім першуном тяжкої ваги Флойдом Паттерсоном і його суперником Сонні Лістоном. Лістон переміг Паттерсона у першій рунді, збивши його з ніг, і тим самим здобув світове першенство в тій головній клясі „пястукового спорту". Організатори змагань сподіваються, що прибутки з того видовища принесуть їм понад п'ять мільйонів долярів, що включає прибутки з вступів, телевізії, кінотеатрів, у яких показували та ще показуватимуть змагання, та від радіостанцій, що передавали опис цього змагання. Майже мільйон долярів з цього дістане переможений дотеперішній першун Паттерсон, а чверть мільйона долярів його суперник і новий першун Лістон, проти якого є цілий ряд застережень з боку публіки, бо він належить до бувших проступників та був кілька разів ув'язнений. Це було також причиною, що Ню Йорк та ряд інших міст не дали дозволу на те, щоб ці змагання відбувалися на їхньому терені. Обидва змагуни належать до чорної раси, а новий першун, Лістон має понад 20 братів і сестер. Відбувши кару в'язниці, він сам, майже неграмотний, був під опікою католицького священика, що почав його вчити і виховувати. Тепер сам Лістон, як і багато людей, включно із переможеним ним дотеперішнім першуном Паттерсоном, прохають громадянство, щоб дало новому першунові нагоду виправдатися та доказати, що й колишній злодій може стати чесним мільйонером і репрезентантом популярного спорту.

• 24-го вересня Марінер II був віддалений від Землі на 4.536,080 миль, а від Венери — 43,968.317. Радіові сиґнали є дуже добрі. Марінер II випущений 27-го серпня, він 14-го грудня має минати Венеру у віддалі 9.000 миль.

РАСК КОНФЕРУВАВ ТРИ ГОДИНИ З ГРОМИКОМ ПРО ЛЯОС

Об'єднані Нації. — Державний секретар Дін Раск перевів з совєтським міністром закордоних справ Андреєм Громиком в минулий вівторок 25 вересня три години, вгощаючи його спершу обідом. На тому обіді було 12 осіб, бо кожний з міністрів привів з собою по 5-ох дорадників. Після обіду Раск і Громико тільки в приявності перекладачів відбули понад двохгодинну нараду — про Ляос, не заторкуючи двох найголовніших нинішніх „бочок пороху" — Берліну і Куби. Справа Ляосу починає хвилювати вашингтонські керівні кола, як новий комуністичний підступ і обман. За Женевським договором, що проголосив Ляос з'єдиненою, незалежною і невтральною країною, до 7-го жовтня ц. р. мали відійти відтіль всі закордонні війська, що перебували там з часу громадянської війни, чи пак — насправді — комуністичної агресії. Американці почали евакувати своїх 900 військовиків, тим часом не видно ніяких познак, щоб від'їздили з Ляосу кругло 10.000 північно-в'єтнамських комуністичних військ і совєтська військова „місія", яка насправді працювала на постачальній базі, куди совєтські літаки безперервно привозили комуністам в Ляосі зброю і всякий виряд. Вислід тієї розмови Раска з Громиком — за газетним твердженням — ніякий, бо Громико викручувався і не давав ніякої ясної відповіді ані, тим паче, зобов'язуючих заяв. Справи Берліну не рухано, бо „сам" Хрущов заявив, що СССР не буде актуалізувати цієї справи перед американськими листопадовими виборами, так само не заторкувано кубинської проблеми — з невідомих причин. На другий тиждень, чи найдалі до 10 днів Раск і Громико мають стрінутись. Так само появились вістки, що в листопаді має приїхати на сесію Об'єднаних Націй Хрущов. Тоді прийшло б до зустрічі між ним і президентом Кеннеді. Хрущов буцім-то має при нагоді свого перебування на американському континенті відвідати — Кубу. Чи це мало б статися перед його приїздом до Ню Йорку, чи після того — ще не відомо.

В тому самому дні державний секретар Раск конферував ще з міністрами закордонних справ Греції, Австрії, Тунізії і Бельгії — з кожним зокрема. Пополудні прийняв на збірній нараді міністрів закордонних справ сімох латино-американських держав. Заступлені були Болівія, Коста Ріка, Домінікана, Ель Сальватор, Гватемаля, Нікараґва і Панама. Темою нарад була підготова до конференції держав західньої гемісфери в справі Куби.

Вже 11 держав хоче належати до Спільного Господарського Ринку

Брюссель. — Членами Европейської Економічної Спільноти, знаної під популярною назвою Спільний Господарський Ринок, є Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ. Але впродовж останнього пів року зголосили своє бажання приступити туди в характері повноправних, або тільки частинних членів такі ще держави: Британія, Норвегія, Данія, Швеція, Ізраїль, Туреччина, Ірляндія, Австрія, Швайцарія, Португалія і Греція. Грецію допущено до того економічного бльоку вже раніше, як „співучасника". Рада міністрів названих в горі членських держав Спільного Господарського Ринку розглядала на тайному засіданні в минулий понеділок 24 ц. м. подання Ізраїлю, Туреччини й Ірляндії. Головний клопіт з невтральними країнами, як Австрія, Швеція, і Швайцарія, той, що вони застерігаються проти тієї частини Римського договору Спільного Господарського Ринку, яка говорить про тісний політичний союз членських країн. Вони хочуть надалі залишитись „невтральними", ба навіть зберегти право заключати на власну руку торговельні договори з комуністичними країнами, дармащо вони належать за культурою, державним устроєм і світоглядом — цілком до західнього світу і насправді є ворожі комунізмові.

Брежнєв і Тіто маніфестують совєтсько-югославську „приязнь"

Београд. — СССР і Югославія Тіта маніфестують свою „приязнь" з нагоди приїзду совєтського „президента" Леоніда Брежнєва з офіційними відвідинами до Югославії в минулий понеділок. Формальчоце ревізита на відвідини Тіта у Москві в 1956 році, але в міжчасі Югославія вже була предметом лайливої пропаґандивної кампанії збоку большевиків. Вони обкидували югославських комуністів такими епітетами, як „зрадники", „фашисти" й „ревізіоністи", однак тепер, на летовищі, куди назустріч Брежнєву вийшов Тіто в оточенні всіх своїх співробітників, і на прикрашених прапорами вулицях Београду не було сліду тієї недавньої „фамілійної" сварні. Хоч падав зливний дощ, проте всі югославські „достойники" явились на летовище в комплекті. Брежнєв, привітавшись сердечно з Тітом кожному з югославських промінентів стискав руку, особливо ж приємні слова мав для двох югославських віцепрем'єрів, Едварда Карделя і Александра Ранковіча, які бували частими гістьми в Москві. В товаристві Брежнєва є його дружина і семеро осіб, між ними зять Хрущева, редактор „Ізвєстій" Алексєй Аджубей і редактор „Комуніста" Юрій Андропов. У зв'язку з появністю Андропова гадають, що в Београді відбудуться совєтсько-югославські розмови на тему взаємин між обома комуністичними партіями та на тему ідеологічних розбіжностей між ними.

Індекс цін не змінився в порівнянні з липнем і становив 105.5 відсотка

Вашингтон. — Статистичне Бюро при Департаменті Праці стверджує, що індекс цін в місяці серпні не змінився в порівнанні з липнем ц. р. і становив 105.5 відсотка. Але економісти не є вдоволені з цього, бо звичайно індекс цін в серпні повинен був зменшитися на 0.2 відсотка. Економісти передбачають, що індекс цін у вересні збільшиться. Серпневий індекс у висоті 105.5 відсотка вказує на те, що ціни на товари і за виконану працю в порівнянні з пересічними цінами з років 1957—1959 збільшилися на 5.5 відсотка. Іншими словами в серпні 1962-го року доляр мав купівну силу тільки 95 центів в порівнянні з 1957—1959 роками. Ціни на м'ясо та яйця збільшилися від липня до серпня, але зменшення цін на інші товари дозволили індексові втриматися на тій самій висоті, що і в липні.

Д-р Карк вказує на різні причини серцевих недуг

Шикаґо. — Професор медицини в Іллинойському університеті, який одночасно є директором відділу харчування вПросвітеріянському шпиталі св. Луки, промовляючи на зборах Американського М'ясного Інституту, твердив, що є численні дані на те, що є різні причини серцевих недуг, а не тільки споживання забогато тваринного товщу. Д-р Карк казав, що статистика тих всіх, „що померли або нездужали на серцеві недуги, зовсім не доказує того, що існує причиновий зв'язок між споживанням товщів, холестеролом і... недугами серця". Він вказував на такі можливі причини серцевих недуг: спадковість, старечі процеси в організмі, тиснення крови, пошкодження кровоносних судин, споживання забагато солі, соціяльний стан, фізична активність, куріння і обжерство.

Українська перекладницька література збагатилася виданням драм Шекспіра в перекладі сл. п. Теодосія Осьмачки

Ню Йорк. — На книжковому ринку в Европі і в ЗДА появилася вже видана відомим українським бібліофільським видавництвом в Европі „На горі" в серії „Світовий театр" книжка перекладів драм Шекспіра на українську мову. Книжка охоплює дві відомі Шекспірові драми: „Трагедію Макбета" і драматичну історичну хроніку в двох частинах п. н. „Король Генрі IV". Їх мистецький переклад належить перу відомого і недавно померлого українського поета, прозаїка і перекладача Теодосія Осьмачки, який працював над цим перекладом довгими роками і який, присвятивши їх виданню багато труду й заходів, мав щастя дочекатися ще перед смертю реалізації свого задуму. Книжка — 448 сторінок друку — появилася в дуже доброму мистецькому оформленні з багатьма ілюстраціями із Шекспірової доби та з видатніших постав Шекспірових драм протягом останніх сторіч і за редакцією відомого українського поета, перекладача й основника Видавництва „На горі" Ігоря Костецького. Перу останнього належать теж ґрунтовні статті про обидві Шекспірові драми, в яких подана не тільки їх літературна і театральна історія, але й теж огляд українських перекладів цих драм Шекспіра і їх вистав в Україні. В статті про драму „Король Генрі IV" стверджується, що цей повний переклад цієї п'єси українською мовою появляється вперше і що покійний Тодось Осмачка працював на цим перекладом понад 13 років. В українських літературних і мистецьких колах оцінюють переклад обидвох тепер драм Шекспіра українською мовою, як великий літературний подвиг Теодосія Осьмачки, що помер, як відомо, передчасно дня 7 вересня ц. р., і про трагедію якого, як поета і перекладача, говорили в своїх промовах під час похорону Покійного видатний діяч й історик українського театру Йосип Гірняк та голова Об'єднання Українських Письменників „Слово" Григорій Костюк.

ВЕЧІР НА ПОШАНУ ФЕДОРА ДУДКА

Ню Йорк. — Заходом Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку і в його залі відбудеться в п'ятницю, дня 28 вересня ц. р. літературний вечір, присвячений творчості сл. п. Федора Дудка. Доповідь про Федора Дудка, як людину і письменника, виголосить проф. Володимир Дорошенко. Вийнятки з творів письменника читатиме Ігор Шуган і музичний вступ на фортепіяні із творів Василя Барвінського виконає п-на Маруся Цісик. Початок о год. 8-ій веч.

В АМЕРИЦІ

• *Сенат одноголосно* прийняв резолюцію, згідно з якою президент Кеннеді матиме право надати Золоту медалю генералові армії Даґлесові Мек Артурові від імені Конґресу. Резолюція уповноважує департамент скарбу вибити Золоту медалю, що має бути частиною програми Меморіяльної Фундації ім. Мек Артура, яка кожного року надаватиме стипендії від 200 до 250 дол. річно тим студентам, які вивчають історію ЗДА.

• **Віце-президент** Линдон Б. Джансон заявив, що треба скінчити із дискримінацією жінок при праці та приймати їх на працю без жадних обмежень і з такою самою платнею, яку дістають чоловіки. Джансон промовляв на Конференції в справі затруднення жінок, на якій були присутні головний прокуратор Роберт Кеннеді і секретар праці Віллард Вірц.

• **В Ню Йорку** при Новій Школі Соціяльних Дослідів відкрито клясу 150 учнів, які мають по 65 і більше років і які вже є на емеритурі, але бажають студіювати різні предмети. І так інженер студіює етику, дентист гебрейську мову, урядовець — вимову, учитель чужу мову, а книговод — фінансові інвестиції.

У СВІТІ

• **В Південному В'єтнамі** комуністичні партизани підклали 12 мін під вантажний потяг, що їхав з столиці краю Сайґону та віз 180 тонн рижу. Селяни з довкільних сел збіглись з кошами набирати риж з розбитих вагонів. Транспорт рижу був призначений для двох північних провінцій, навіщених посухою і голодом.

• **Еспанський голова держави** Франсіско Франко нараджувався з своїм урядом над відносинами між робітниками і працедавцями в Еспанії. Причиною були щораз частіші страйки, що їх державна влада поборює та які проте викликали таки призадуму над несправедливим відношенням до робітництва. Рішено завести державні посередницькі суди.

• **Мартін Кіпленд**, водій автобусу, переїхав в минулу неділю на одному шляху в Британії образ, що випав з багажника авта, яке їхало перед автобусом. Він зупинив автобус і підняв понищений образ та заховав дома, вважаючи його за безвартний. Тим часом це був образ одного з найпередовіших французьких імпресіоністів Ренуара, оцінений на 14.000 дол. Його віз власник одної мистецької галерії на продаж у публічному авкціоні в Лондоні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Військове поготівля

Конгрес майже одноголосно дав у минулий понеділок Президентові уповноваження, що його Президент бажав собі, щоб покликати у відповідному часі під зброю 150.000 резервістів. Сенатори й конгресмени, які не голосували „за", не зробили цього з опозиції проти збільшення збройних сил ЗДА, а тому, що вважали, що Президент і так може, проголосивши стан національної загрози, змобілізувати мільйон резервістів. Вказувано також, що з 250.000 резервістів, що їх Президент міг змобілізувати на підставі уповноваження з минулого року, покликано тільки 148.000 Минулорічний закон вигає 31 липня ц. р., але теперішнє нове уповноваження привертає Президентові те право, надане йому минулого року, на час після закриття теперішньої конгресової сесії. Уповноважено також Президента продовжувати реченець військової служби деяким категоріям військовиків.

Таким чином Конгрес ще раз заманіфестував, що коли йде про справи крайової оборони, то не існує партійних розбіжностей, і вся країна стоїть за Президентом. Ця маніфестація важливіша за самий зміст того останнього закону. Зрештою, було теж відразу відомо, що й Президент зголосив до Конгресу свою вимогу не тому, що йому треба було 150.000 резервістів, а для того, щоб задемонструвати у зв'язку з загостреною кубинською проблемою, що З'єдинені Держави стоять у військовому поготівлі і можуть збільшити свої збройні сили кожної хвилини, як тільки настане потреба цього внаслідок погіршення міжнародної ситуації. Президент не хоче проголошувати стану національної небезпеки і на цій підставі мобілізувати резервістів, але хоче мати вільну руку в цій справі й без такого алярму.

Ширше значення має факт, що не тільки З'єдинені Держави, але й інші країни вільного світу зброяться і реорганізують свої збройні сили, достосовуючи їх до грізної міжнародної ситуації, яка — у зв'язку з комуністичним імперіялізмом — може привести до збройного зудару. Секретар оборони Роберт МекНамара звітував про ці реорганізаційні пляни, які мають на увазі, з одного боку, зменшити дещо чисельність Крайової Ґвардії і Крайової Резерви, а з другого — побільшити тривкий стан трьох родів збройних сил і поліпшити мобілізаційні можливості. Недавно читали ми про те, що Франція виготовляє плян організації своїх збройних сил на базі 900.000 осіб в уніформах, з самостійним атомовим узброєнням до 1965 року. Читали ми також про успіх місії Росвелла Ґілпатріка, заступника секретаря оборони, який їздив до західньоевропейських країн, щоб запевнити тяглість у їхніх закупах зброї в З'єдинених Державах. Західня Німеччина погодилася закуповувати зброю в найближчих двох роках на 600 мільйонів долярів річно, Франція купує тузінь літаючих газолінових цистерн, що постачають бомбардувальникам пальне в повітрі, на загальну суму 50 млн дол., Італія переводить, з американською поміччю, модернізацію збройних сил та їхню стандартизацію, з увагою на збройні сили інших членів НАТО. Ці угоди мають не тільки зменшити відплив американської валюти на утримання військ ЗДА в Европі, але й підвищити та поліпшити збройний стан країн — членів НАТО. По цій лінії йшли також розмови французького президента де Ґоля з Аденауером, які не дарма викликали таку гостру і гнівну реакцію у Хрущова.

Загальне військове поготівля характеристичне для сучасної міжнародної ситуації. Коли закордонна політика ЗДА і деяких їх союзників породжує поважні сумніви, то потіхою стає факт, що західній світ стежить за зброєнням Совєтів і не хоче залишитися позаду. Зусилля Америки в оборонній ділянці подають надію, що, може, свідомість велетенської збройної сили продиктує керівникам політики ЗДА рішучішу поведінку — і в словах, і в ділах.

Пшик із скасуванням податків

З великим пропагандивним рейвахом проголошено було в Совєтському Союзі програму „небувалого в світі" скасування податків. Прийняту в цьому напрямку Верховним Совєтом СССР у травні 1960 року постанову почали вже навіть здійснювати, звільняючи з 1-го жовтня 1960 року від плачення податків усіх тих осіб, що заробляли місячно до 50 рублів, або за офіційним курсом 55.50 долярів, і редукуючи на 40 відсотків податки тих, що заробляли від 50 до 60 рублів, або від 55.50 до 66.60 долярів місячно. Поступово, протягом чотирьох років, до 1965 року, мали бути скасовані всі податки. Совєтська преса називала день 1 жовтня 1960 року „чудовим днем" для всього СССР. Касування податків стало улюбленим коником комуністичних пропаґандистів і аґітаторів, які бубнили про нього, як про „чергову перемогу комунізму".

1-го жовтня цього року мала бути проведена чергова стадія цього „небувалого заходу", але, не чекаючи цієї дати, за тиждень перед нею, Верховний Совєт СССР проголосив ... скасування бундючно проклямованої два роки тому програми поступового скасування всіх податків. З опублікованого в „Ізвєстіях" указу обдурювані цілими десятиріччями совєтські громадяни довідалися, що дальшої редукції податків не буде, бо цього не дозволяє ... міжнародна ситуація, а особливо ж „затії західніх імперіялістів" на чолі із ЗДА, які, мовляв, загрожують безпеці Совєтського Союзу і всього „миролюбного світу". Випереджаючи слушне обурення розчарованих громадян з приводу нового указу, „Ізвєстія" й інші офіційні совєтські органи вимагають, щоб вони „правильно зрозуміли" конечність відкласти скасування податків, як „заходу, подиктованого інтересами всього працюючого народу і безпеки Совєтського Союзу".

Таким чином з усієї так широко розписуваної нової „перемоги комунізму" вийшов черговий пшик. Цей пшик цілком уже таки тотальний, бо ж, насправді, обидві досі проведені в Совєтському Союзі редукції податків були звичайним блефом. Ніякою революцією в порівнянні з податковими умовами у західньому світі совєтські редукції податків з 1960 і 1961 р. не були. В 1960 році „скасовано" в СССР податки від заробітних платень тих громадян, що заробляли від 41 до 55.50 дол. місячно, або від 492 дол. до 666 дол. річно — в той час, як у ЗДА вже давно звільнено від плачення податку всіх тих осіб, що заробляють до 600 долярів річно. Нічого надзвичайного не давала і 40-процентова редукція податків 1961 року для тих, що заробляють від 666 до 721 дол. річно. У ЗДА особи, що заробляють 700 дол. річно, платять податок лише від сьомої сотки у висоті яких 20 долярів. Але й на цій нібито так званій редукції податків в 1960 і 1961 рр., совєтський уряд нічого не втратив: він зрекомпенсував її собі непомірно високими податками від харчових продуктів і товарів щоденного вжитку, які в СССР дають 40 процентів усіх державних приходів, і згодом, вже цього року, він стягнув собі неодержану від малозаробляючих совєтських громадян суму з допомогою підвишки цін на м'ясо і масло.

Так, треба ствердити, вся ця розреклямована програма скасування податків в СССР виявилася голим ошуканством. Можна сподіватися, що загал совєтського населення також правильно зрозуміє новий указ Верховного Совєту про відкликання проголошеного в 1960 р. скасування податків і трактуватиме його, як продовжування стосованої досі експлуатації їхньої праці і витискування для держави важко запрацьованих ними грошей. Намагання ж совєтського режиму скинути відповідальність за відкладення редукції податків на „аґресивні сили західнього імперіялізму" не переконає нікого, особливо ж безоглядно експлуатованих цим режимом людей.

„Екуменічна місія" в Москву американських духовників

У половині вересня ц. р. повернулася з Москви 13-членна делеґація американської Крайової Ради Церков, очолювана її президентом, Ірвином Міллером. Це чергове паломництво американських церковних діячів тривало повних три тижні. Ревізита духовників Православної Церкви юрисдикції московського патріярха Алексія відбудеться в лютому 1963 року.

Делеґатів американської Крайової Ради Церков приймали в Совєтському Союзі в дусі „християнського братолюбія", при чому по обидвох сторонах підкреслювано „історичне" та „екуменічне" значення безпосередніх контактів „двох великих християнських Церков": російської православної та протестантської. Як звітували делеґати, прибувши на американську землю — уперше за тисячу років церковного розриву Схід-Захід тією „місією доброї волі" в червону Москву „покладено основи для взаємного зближення" цих двох церковних велетнів ...

Американські духовники відвідали цілий ряд міст Совєтського Союзу, щоб запізнатися з тамошнім релігійним і церковним життям. В асисті духовних і світських провідників вони відвідали колишній осередок релігійного життя в Росії — Загорськ біля Москви, Ленінґрад, Таллін, Краснодар, Тбілісі, Єреван, Ярославль, а на українських землях Львів, Одесу, Ужгород.

В Москві допущено членів делеґації в Інститут Атеїзму, де з чотирма представниками цього сатанинського „інституту" відбули вони 3-годинну дискусію на церковно-релігійні теми. Президент лютеранського Авґустина колеґу зі стейту Іллиною, д-р. Конрад Берґендоф, учасник цієї дискусії, заявив в американській пресі, що, на його думку, совєтські пошукування „нової людини" залишаються в дуже невиразній стадії. Іншими словами, після 45 років защеплювання безбожницького й матеріялістичного світогляду, не вдалося комуністам витворити „ідеальний тип" совєтської людини з штампом духового нігілізму.

Яка була мета поїздки репрезентантів Крайової Ради Церков у большевицьку Москву? За словами її учасників вона приблизно така: взаємна виміна студентів і професорів богословських шкіл, доповнення бібліотек православних семінарій богословською літературою та церковними журналами, видаваними на Заході. Крім цього в програмі зустрічі в Москві були проблеми церковної співпраці поміж християнським Сходом і Заходом. Але, хоч не подано цього в пресі, чи не найважливішим завданням такої „братньої співпраці" поміж Московською патріяршою Церквою та американськими протестантами буде понад всякий сумнів, акція щодо „світового замирення", осудження дальшого випробування нуклеарної зброї, за рецептою офіційних наказодавців Російської Православної Церкви — з Кремлю.

Наявним доказом такої небезпечної інфільтрації „православної Москви" в колах наївних протестантських духовників і вірних може бути пропозиція совєтських духовників: видавати спільний екуменічний журнал. Якщо дійде до цього, вільний світ матиме ще одного „троянського коня", цим разом з хрестом на чолі. Американські делеґати, як видно з їхніх звітів у тутешній пресі, погодилися на таку пропозицію Московської патріярхії. Поживемо — побачимо, які „духовні благодаті" принесе для цього оригінального зближення Схід-Захід публікація екуменічного „Нового Ковчегу".

Одно ясне: з усіх плянів і сподівань американської сторони вийде чергова миляна булька. „Ласкаво" буде дозволено одній і другій стороні опублікувати на сторінках запроєктованого „екуменічного журналу" ряд спільних деклярацій з засудженням атомової війни, воєнних зброєнь тощо, але — лише під адресою вільного світу. І далі на терен СССР не допустять червоні покровителі „патріярха всієї Руси, Алексія" ані одного примірника Біблії, ані одного молитовника або релігійного журналу, видаваного в ЗДА в англійській і інших мовах.

Слід сказати, що в склад Крайової Ради Церков входять тридцять одна протестантська деномінація, серед них Грецька Православна Церква в ЗДА. Священик цієї церкви, парох церкви св. Андрія в Шикаґо, був єдиним православним делеґатом в Москву.

М. Ф.

Фестиваль американської поезії

З'єдинені Держави Америки намагаються здобути першенство не лише у технології, заповідаючи устами свого Президента висад американців на Місяці вже в цьому десятиріччі. Америка хоче мати також першість у ділянці культури.

Цього року відбудеться у Вашинґтоні Фестиваль американської поезії, що відзначатиме п'ятдесятиріччя буйного розквіту поетичної творчости в ЗДА. П'ятдесят років тому, в 1912 році, почав виходити друком перший американський журнал поезії „Поетрі" в Шикаґо під редакцією Гарріст Монро. Цей журнал став творчим стимулом для американських поетів, промощуючи поетичну кар'єру таким визначним поетам, як нобелівський лавреат Еліот. Всі славні і популярні американські поети, як Сендбурґ, Фрост, МекЛіш, Каммінґс (помер на початку цього місяця), здобували своє ім'я на сторінках цього місячника, що є тепер передовим літературним виданням у ЗДА.

Фестиваль поезії, який орґанізує Конґресова Бібліотека у Вашинґтоні і який спонзорує Фундація Белінґена у Ню Йорку, відбудеться в залях тієї бібліотеки від 22 до 24 жовтня ц. р. В цьому фестивалі візьмуть участь 40 найвизначніших американських поетів, між ними Роберт Фрост, що недавно відбув подорож по Совєтському Союзу, перекладач Гайне і інших клясиків Люїс Унтермеєр, Роберт Ловел, Елен Тейт, Оґден Неш, Пітер Вірек, теперішній редактор „Поетрі" Генрі Рейґо, Карл Шепайро, Рендел Джарел і інші.

На фестивалі будуть виголошені доповіді про поезію і поети читатимуть свої твори для публіки. Головним орґанізатором цього першого фестивалю американської поезії є директор Конґресової Бібліотеки д-р Мемфорд. Всі сесії і всі імпрези фестивалю будуть наґрані на платівки і видані окремою книжкою.

Фестиваль американської поезії у Вашинґтоні — це культурна *подія* світового значення, яка допоможе популяризувати літературу і гуманістичні знання у той час, коли всю нашу цивілізацію придавлює технологія.

Т.

М. Чировський

На господарські теми

В загальному видається, що економіка ЗДА не має жадних серйозних познак заломання, але й не має також показників будь-якого ринкового пожвавлення. Кажуть, що предбачення, згідно з якими друга половина поточного року мала характеризуватися відносним господарським балянсом без жадних проявів якогось просперитету, треба прийняти за слушні.

Є на ринку підбадьорюючі прояви, але не бракує й поважних турбот. І так, загальний індекс економічних процесів останнім часом незначно піднісся; зріс виробничий волюмен сталі; піднеслися продукція і консумпція електричної енергії і видобування нафти; дещо зросли роздрібний продаж і біржові ціни на акції.

У будівельній ділянці обнизилося будівництво одно- до чотириродинних домів, але збільшилося будівництво великих апартаментових домів. Також обнизився волюмен товарового транспорту, виробництва будівельних матеріялів і дещо впали ціни на фабрикати.

Куди поважнішим явищем є ріст ощадностей і капіталів у банках, тоді як запотребування на кредити маліє. Таке положення фінансового ринку ніколи не заповідає економічного росту. Це, так би мовити, показник недовір'я капіталовкладників до господарської ситуації.

Як звичайно восени, актуалізується сільськогосподарське питання. Дискутується новий закон про продукцію і ціни на продукти сільського господарства. Плянований закон високою мірою занепокоїв фармерські кола. Секретар рільництва Фрімен пропонував далекойдучу контролю сільськогосподарської продукції і вимагав, щоб фармери, коли вони користатимуть із урядової допомоги, підпорядкувалися плянам і волі адміністрації.

Конґрес не пристав на пропозиції Фрімена, а, прислухаючись до голосів фармерів, прийняв менше ригористичний закон. Все ж таки продуценти пшениці у великій мірі проти урядової контролі виробництва і цін, уважаючи, що уряд своїм тридцятилітнім намаганням поліпшити стан американського рільництва доказав свою нездібність і безсилість розв'язати цю проблему.

Тим часом ціни на сільськогосподарські продукти все ще дуже низькі і спричиняють фармерам фінансові труднощі. Недавно годівники худоби, відчувши дошкульність низьких цін, за ініціятивою і проводом Національної Організації Фармерів розпочали страйк на взір робітничих спілок, задержуючи доставу худоби на ринок і таким чином підбиваючи ціни.

Серед фармерів росте переконання, що вже час зорганізуватися і самим братися розв'язувати свої проблеми, коли уряд нездібний збалянсувати сільськогосподарський ринок. А проте, ріст державної контролі загрожує традиції американської вільної торгівлі.

У зв'язку з страйком робітників Шикаґівської Північно-Західньої Залізничої Компанії спільнота відразу ж переконалася, що, не зважаючи на прекрасні асфальтові дороги, залізниця все ще залишається першорядним засобом транспортації. Цей страйк дуже неґативно відбивається на економіці країни: на фармах скупчуються запаси продуктів, обнизився експорт збіжжя, подекуди навіть затримується праця в ракетній і інших оборонних ділянках; деякі підприємства скорочують виробництво через брак сировини; обнизилося затруднення робітної сили; жнива у небезпеці, гірництво зазнає дошкульних втрат, а для пасажирів цієї залізниці клопіт з підшукуванням іншого роду транспорту.

Проблема полягає в тому, що залізничі компанії, віддавна зазнаючи фінансових труднощів, постановили реорганізуватися і ввести на транспорті широку автоматизацію. У висліді цього багато робітників мало б втратити працю. Робітничі спілки на це не погоджуються — вони хочуть вдержати не лише дотеперішне число затруднених, але й всі ті фіктивні, добре оплачувані т. зв. подушкові місця праці, в яких уже давно відпала потреба. До того ж вони домагаються від залізничих компаній доживотнього забезпечення праці своїм членам.

Розв'язати проблему дуже важко. Обидві сторони не виявляють поступливости і фінансово себе забезпечили. З погляду економічного рація по боці компаній, з погляду соціяльного — по боці робітників. Поки проблему розв'яжеться, багато буде ще страйків і турбот для народного господарства і уряду.

Американські підприємці і капіталісти затривожені податковими реформами, вже схваленими Сенатом. У фінансових колах запевняють, що ці реформи глибоко пошкодять приватним компанійним пенсійним фондам і некорисно відіб'ються не лише на високих урядовцях цих підприємств, але також на пересічних робітниках.

У міжнародному відношенні знову порушено проблему американського доляра. Міністри фінансів і директори центральних банків держав-членів Міжнародного Монетарного Фонду і Міжнародного Банку для Відбудови та Розвитку з'їхалися 17-го вересня до Вашинґтону, щоб обговорити справи цих двох важливих міжнародних інституцій для розвитку економічної співпраці і проаналізувати стан доляра. Вони пропонували девальвацію доляра і при цьому домагалися, щоб Америка запевнила іншим країнам повну його золоту рівновартість в разі обниження його цінности.

Такі домагання американські кола відкинули, як несприйнятливі для Америки і неоправдані. Бо, поперше, доляр не у таких труднощах, як то твердять деякі чужинецькі фінансисти, отже не може бути й мови про його девальвацію чи обниження його вартости. А подруге, ЗДА не думають про жадні золоті ґарантії для чужинців у випадку будь-якої грошової зміни в Америці, бо це б пошкодило інтересам країни, а то й уможливило б іншим країнам впливати на фінансово-грошову політику ЗДА.

Президент Кеннеді заявив, що чужинці, замість турбуватися долею доляра, повинні були б перебрати на себе більше коштів з міжнародної господарської допомоги і фінансування спільної оборони держав вільного світу. Тоді зменшився б відплив доляра за кордон і цінність його зрівноважилася б. Розуміється, американська пропозиція не дуже то до смаку чужинним народам. Вони воліли б, щоб ЗДА, які несуть на собі головний тягар міжнародної фінансово-господарчої політики, перебрали б на себе також всю відповідальність за всі її консеквенції.

НА ТЕМИ ДНЯ

Містерія з Шевченківським листом

У київській „Робітничій Газеті" ч. 194 з 17 серпня ц. р. появилося повідомлення про те, що в Женеві знайдено оригінал першого листа Тараса Шевченка, написаного із заслання до княжни Варвари Репніної. В цьому листі Тарас Шевченко просить княжну Репніну прислати йому „останні твори Гоголя" та інші книжки, що їх, як він пише, „міг би передплатити сам ... але ... пришліть, добра Варваро Миколаївно, це буде краще, а Бог Вам заплатить за добре діло". Цей лист був досі відомий тільки з копії, що її зробила сама княжна Репніна, сам же автограф вважали за загублений. „Та ось — пише „Робітнича газета" — в архіві бібліотеки Женевського університету виявився дорогоцінний аркуш, писаний більше як сто років тому Тарасом ... Очевидно, Репніна переслала оригінал листа Шевченка в Швайцарію Шарлеві Ейнарові, знявши собі копію з нього". Далі „Робітнича Газета" інформує, що, коли в червні 1962 року в Женеві перебувала делеґація Української ССР на 46-у конференцію Міжнародної Організації Праці, один „проґресивний українець (прізвища просив не подавати)" передав членові цієї делеґації Ю. Лазебникові фотографію обидвох сторінок автографу цього Шевченкового листа з написом, що його зробив сам Шевченко: „Княжне Варваре Николаевне".

Сповіщаючи про цю цінну знахідку, совєтська „Робітнича Газета" не подала ніякої інформації про те, хто власне знайшов цього Шевченкового листа.

Місяць пізніше, 19 вересня, у вінніпезькому „Українському Голосі" надруковано під заголовком „Знайшов лист Шевченка в Женевській бібліотеці" повідомлення такого змісту:

„Студіюючи україніку в університетській бібліотеці в Женеві, відомий український кінорежисер Євген Деслав знайшов у відділі „Загальна кореспонденція", в течці „Колекція Ейнара", поміж листами Варвари Репніної, писаними французькою мовою до п. Ейнара, датованими Яготин 1842, 1853 і 1855 рр., оригінал листа Тараса Шевченка до Варвари Репніної, датований з фортеці „Орская, 24 жовтня 1847". Дирекція університетської бібліотеки, яку п. Деслав повідомив про цю цінну знахідку, виділила листа Шевченка із згаданої колекції і надала йому окреме число. Фотокопію цього листа бібліотека передала для збірки україніки п. Деслава".

Повідомляючи про справу знайдення оригіналу Шевченкового листа, п. Деслав, який переслав цю замітку редакції „Українського Голосу" й редакціям інших газет на еміґрації, не подав ніякої інформації про те, хто такий той „проґресивний українець", що передав фотокопію листа совєтській делеґації з проханням „прізвища ... не подавати".

І ТИ СКОРО ПІЗНАЛА ...

М. — в альбом.

Ти не бачила неба рясного,
Ні Чумацького сліду на нім,
Бо немає на світі такого,
Як над краєм моїм голубим.

Ти не чула Дніпрових порогів,
Ні вечірнього співу дівчат,
Жайворонків
над степом розлогим,
Ані шепоту темних левад.

Тобі все те
з-під рідної стріхи
Я приніс, розділив пополам,
Щоб у серці твоїм знайти
втіху,
А для ран моїх —
вічний бальзам.

І ти скоро пізнала Вкраїну,
Її мови красу чарівну,
І, покинувши власну хатину,
Ти зі мною пішла в чужину.

Тепер кажеш ти
щиро і просто:
„Славен Бог,
що докупи нас звів! .."
А в душі моїй радісно-млосно
Від тих ніжних,
ласкавих тих слів.

І під смертним ударом недолі
Не скажу я, що марно прожив,
Бо любив я, як, може, ніколи
Ще нікого ніхто не любив.

Іван ОВЕЧКО

I. Світ

ПОДОРОЖ НА ЗАХІД

(12)

Православна парафія була заснована в 1956 р. і має свого священика о. Т. Діятеловича. В жовтні 1958 р. вона предбала власний будинок і перебудувала його під церкву. Ікони, що прикрашують стіни церкви у більшості роботи Юрія Сластіона, а літографія ікони св. Покрови, що лежить на аналої, роботи Шухевича з 1947 р. При парафії ведеться недільна школа для дітей, яку провадить о. Т. Діятелович.

***

Всією групою ми пішли до п. Юрія Сластіона. В тихій вулиці знайшли в ідеальнім порядку його будинок. Переступивши поріг, відразу відчули щось особливо приємне — килими на підлогах, стилеві меблі, картини на стінах, — все це говорило про те, що тут мешкає людина з мистецькими уподобаннями.

Господар показує нам кілька картин пензля свого славного батька та чисельні свої праці — мальовничі краєвиди Колорадо, праці з церковної архітектури, різного роду проєкти.

На другім поверсі будинку маленька кімната-студія Юрія Сластіона. Тут з милим господарем почали ми розмову.

В українських церквах на цьому континенті, — сказав п. Сластіон, — рідко звертається увагу на мистецький бік побудови іконостасу та його архітектурний стиль. У Денвері в православній церкві іконостас, зокрема царські ворота, мають виразні ознаки українського стилю. Всіх ікон-образів в іконостасі та на стінах є понад двадцять й витримані вони в тому самому стилі, бо малював їх той самий маляр. Формою, розміщенням та характером вони гармонійно пов'язані з іконостасом.

В домі п. Юрія бачили ми також копії з давніх візантійських образів, бо, як поінформував нас мистець, він працює над питанням національного характеру в малярстві різних народів. Давнє християнське малярство, візантійське, західньоевропейське, середньовічне, італійське, німецьке та флямандське доби Відродження — кожне з них має свій виразний національний характер.

Старе українське церковне малярство також мало свої національні ознаки, деякі наші мистці пробували його відроджувати, з тих спроб найбільш відомі образи О. Куриласа. Питання про український стиль в нашому церковному малярстві не розроблене, і тут треба великої обережности, бо частина нашого духівництва й вірних бажає цього стилю в наших церквах, а друга частина відкидає його.

Дізналися ми від п. Юрія, що американська преса досить прихильно ставиться до українських інформацій в цій справі і радо їх друкує.

Суспільно-громадське життя в Денвері пожвавлюють щораз нові поселенці, що приїздять сюди з різних місцевостей. До них належать співачка Винниченко - Мозгова, підполковник ген. штабу УНР Степан Глушко, п. Решетник, панство Моралевичі, Ковалчуки, Олексієнко з Шикаґо, який, до речі, має, либонь, найбільшу колекцію оригінальних фотографій з часів нашої визвольної боротьби — понад 10.000, Юрій Сластіон з Мінеаполісу, Корбіни, Кровюки, ветерани нашої Армії п. Борко, п. Орищин та ін.

Знайшли у Денвері місце вічного спочинку кол. міністер УНР Багрянівський, кооператор Миколайський, літературознавець Григорій Завадович, Горохівський та дружина Юрія Сластіона — Софія.

Увечері говорили ми про *пляни* та діяльність денверського відділу УВАН, члени якого виступають тут з науковими доповідями. На жаль, не вдалося нам побачитися з нашим надійним ученим Богданом Винарем, який живе в Денвері і працює в університетській бібліотеці. Якраз тоді викінчував він свою велику працю про економічну експлуатацію Москвою України.

Наш господар інж. Л. Биковський також працює над кількома темами і веде широке листування для денверського відділу УВАН; зокрема, має він інтерес до життя та діяльности о. А. Гончаренка, одного з перших українців на Заході, що залишив значний слід в нашому житті як упертий борець проти царської Росії.

***

4-го серпня ми залишили Денвер тим самим потягом, вірніше під тою самою назвою, яким приїхали. Тепер наш шлях лежав через Омагу до Шикаґо, куди ми мали дістатись ранком наступного дня.

Нас проводжав на стацію п. Левко Биковський, і ми щиро дякували йому за гостину, за всі його вказівки, поради та за влаштування різних побачень. Побажали йому доброго здоров'я і успіху в праці.

Потяг рушив. Дорога до Омаги була нецікава: рівнина з чисельними фармами і худобою на пасовищах.

Опівночі ми були в Омазі, а ранком дісталися до Шикаґо, де довелося провести майже цілий день, очікуючи потягу на Ню Йорк. Знову прогулянка вулицями, відвідини пошти, парку на березі озера Мишиґен. Нова публіка у вагоні, вільних місць майже немає.

Почувалася втома, думки, випереджуючи потяг, верталися додому, де вже чекала на нас щоденна праця, підготова до зимового сезону в Відділі Фізичного Виховання ІМКА.

Вранці ми були вже в Ню Йорку, в хаті, де чекали на нас купа листів, часописів і кілька книжок.

Кінець.

„СЛАВА НЕ ПОЛЯЖЕ" — ВЧИТЬ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ЛЕГКО І ПРИЄМНО

Вже другий рік на книгарських полицях лежить чепурна книжечка ОПДЛ — 3-ій зошит Дитячої Енциклопедії Українознавства, присвячений історії козацької України. У пресі поява її якось не знайшла великого розголосу, здається, що й наші школи, учителі, батьки, а з тим і діти та молодь, не привітали її так сердечно, як це треба б було вітати довговичікуваного друга, помічника при навчанні.

Чому ж помічник і друг?

Ті з нас, що працюють з молоддю, знають, якою великою перешкодою у засвоєнні знання про Україну серед дітей і молоді є брак відповідної літератури. Правда, підручників історії України є на книжковому ринку не так то й мало. Тільки ж, що ані їх друк, ані стиль, ані підбір матеріялу, ані, що найголовніше, його виснювання, не підходять дітям. Все це є перешкодою в тому, щоб учні могли користуватись підручником, а з тим і зближуватись із українським друкованим словом.

Улюбленими книжками дітей стають ті, що дають їм радісні переживання, заспокоюють цікавість, допомагають виявити себе. Загально визнаними приятелями дітей і молоді є енциклопедії. Задум Проводу ОПДЛ дати нашим дітям і молоді ряд зошитів ДЕУкраїнознавства, в яких подаватиметься знання не в гасловій, але статейній формі, є правильний. Бо оце нарешті буде найнеобхідніша література для наших дітей і молоді. При умовах мовних труднощів, при загальній недузі — неохоті у дітей читати українські книжки без принуки старших, „Слава не поляже" і чергові зошити в школах можуть стати великими помічниками. Та не тільки в школі. Найбільша вартість книжки — це те, що вона написана для дітей і що вона зредагована як енциклопедія. Книжка має 12 розділів, а кожний з них 4-10 тем,зв'язаних із окремими розділами, тобто назви розділів і тем служать як гасла. Крім гасел подані окремо важливіші дати. У змісті книжки та її матеріялі легко орієнтуватись. Книжка справді має всестороннє примінення у житті дітей і молоді. Бо ось з неї учні приготовляють домашні завдання до школи, члени молодіжних організацій знаходять відповідний матеріял для різного роду змагань, які повинні відбуватися у всіх середовищах молоді, тут легко і скоро можна знайти дату, чи прізвище, чи назву, або й ілюстрацію при нагоді дискусії у державних школах чи в щоденному житті при зустрічі з чужим довкіллям. Знання подається у живій формі, включно з оповіданнями і уривками поезій, дум, приповідками, великою кількістю термінів із козацького побуту, все це робить пізнавання історії легким і приємним.

При яких нагодах книжка стає помічником у школі?

Відомо, наскільки пожвавлює інтерес учнів активність на лекції не кількох найкращих учнів, але цілої кляси.

Найбільш поширеною формою використання книжки буде читання й аналіза тексту у клясі. Текст використати можна для інсценізації, особливо, де є пряма мова, пісні, приповідки. Текст може послужити теж як засіб вивчення історичної лексики, якої так багато у книжці. (Випишемо вибрані слова, спонукуємо учнів їх пояснювати чи то на підставі виловлення сенсу слова із контексту, чи на підставі того, що учні зуміли розпитати про слова у своїх домашніх середовищах). Такі змагання спонукують учнів не тільки засвоювати лексику, але й заставлять їх користуватись книжкою. Після засвоєння знання з окремих розділів добре буде переводити змагання у записуванні з пам'яті у двох-трьох хвилинах якнайбільшої кількости запам'ятаних дат, призвіщ, місцевостей, назов.

Історичні зошити учні люблять прикрашувати ілюстраціями. І для цієї мети книжка дуже послужить, бо є в ній карти й ілюстрації. Технічно вони у книжці, тому що однокольорові, не надто принадливі. Але учні залюбки перемалюють їх у свої зошити і додадуть кольори. А все це збудить у них не тільки інтерес до історії, утривалить факти історичні у пам'яті, а що найважніше, у радісному змаганні „хто краще?" зогріє почуття любови до самої книжки, а з тим і до нашого минулого.

Не було моїм завданням подавати фахову оцінку книжки. Мені хотілось тільки заохотити учителів, батьків, виховників і всіх, хто зв'язаний із вихованням, не тільки придбати книжку, але й її всесторонньо використати. Бо тільки жива реакція наша на сміливий задум ОПДЛ допоможе здійснити видання дальших зошитів ДЕУкраїнознавства.

Т. Горохович

„Дніпро" — пливе, співає і танцює

(З нагоди прогульки хору „Дніпро" в Клівленді)

Вже кілька років тому між членами чоловічого хору „ДНІПРО" у Клівленді була зродилася ідея спільної прогульки кораблем по озері ІРІ. Репортажі в українській пресі про вдалі прогульки хору „ДУМКА" в Ню Йорку по Гудсоні ще підсилили ідею прогульки у співацькому колі членів хору „ДНІПРО" і його симпатиків. Врешті 8-го вересня ц. року „слово сталося тілом". Завдяки підприємчивості Управи та деяких членів хору, а головно пп. Мороза Олега і інж. Міська Дмитра, Пестика Рудольфа і Шийки Василя — члени хору „ДНІПРО" і гості мали нагоду насолоджуватися вечірньою прогулькою-забавою на кораблі „ІРІ КВІН" по озері ІРІ.

Згідно з пляном, кілька хвилин перед дев'ятою гості і хористи почали приїжджати, хто каділяком а хто фордом, на місце, звідки мав відплисти прогульковий корабель. У всіх веселий забавовий настрій.. Кілька хвилин по 9-ій загудів гудок корабля, піднявся помост і веселе товариство гостей і хористів віддалилися від ясно-освітлених берегів міста. Кожний по своєму насолоджувався прогулькою. Хто „оглядав" горішній поверх корабля, в якому була приміщена бара, хто оглядав затьмарений місяць і „числив зорі", а інші під звуки оркестри п. Мирона Шийна ставили кроки танго до мелодії „Осіннє листя". Корабель посувався незамітно по хвилях озера і тільки ті, що були на чердаку, чули легесенький плюскіт води за корабельною шрубою. Веселе товариство „давало лиха закаблукам". Навіть професор Кльований пішов у присюди сольо під рясні оплески глядачів. Танці чергувалися, від модерного „твісту" почавши для наймолодших, до вальса і танга для мрійників, аж до нашої веселої „Параски" для тих, що їм на серці „полька", щоб кожний міг витанцюватися доволі.

Під час оркестральної „передишки" почалася облога столів з „ястієм і пітієм". На однім столі були продукти, що належать Бахові і його послідовникам, а другий стіл пишався різнородними тортами —мистецтвом рук наших пань. В другому кінці корабля група охочих співати з маестром Садовським посередині затягнули „Розпрягайте . . .". Здавалося, що це пливе кусок співаючої України. Якби не поняття часу, який обмежує всі наші дії, то можна б було плавати, плавати і танцювати.

Приємним хвилинам прийшов кінець, коли годинникова стрілка показала 3-тю ранку. Капітан корабля попрощав хор і гостей, висловив побажання зустрінутися на другий рік та побажав усім доброї ночі. Всі з приємними враженнями залишали корабел. „ДНІПРО" цією вдалою прогулькою-забавою закінчив свої вакації і тепер працює над вивченням пісень, які входитимуть в репертуар Ювілейного Лисенківського Концерту. Концерт відбудеться в 1963 р. спільно з хорами: „ТРЕМБІТА" з Дітройту і „СУРМОЮ" з Шикаґо.

Хор „ДНІПРО" дотепер був мужеським хором, але рішенням останніх Загальних Зборів зорганізовано „МІШАНИЙ ХОР ДНІПРО", який вже також вивчає свій репертуар і нараховує понад сорок хористок з непересічними голосами. В минулому „ДНІПРО" мав декілька вдалих своїх позамісцевих концертів і декілька місцевих виступів на телевізії. За свою безкорисну жертвенну працю в хорі та за пропаґування української невмирущої пісні поза межами України хор та його диригентів нагороджено теплою згадкою в українській пресі Канади та Америки.

Р. Т — ий

Педагогічний Курс Шкільної Ради

Підготова фахових сил для наших шкіл українознавства — це найважливіша під сучасну пору справа. Шкільна Рада віддавна звертала на цю справу свою увагу і постійно робила заходи для урухомлення курсів для вишколення вчителів українознавчих предметів, для підготови нових кадрів вчителів для зростаючих потреб нашого шкільництва.

Не підготована до педагогічної праці людина не в стані навіть при найкращому бажанні передати у відповідний спосіб своє знаня дітям і молоді; фактом є, що в нашій дійсності нерідко зустрічаються випадки, що українознавства вчать цілком непідготовані до цього звання люди. Це тому, що підготованих до цього людей замало.

Щоб зарадити такій недостачі — Шкільна Рада зорганізувала спільно і при повній співпраці нашої найстаршої установи — Наукового Тов. ім. Т. Шевченка Педагогічний Курс при Університеті Українознавства, який розпоряджає першорядними силами і спеціялістами в кожній ділянці українознавчих предметів.

Педагогічний курс запляновано для дошколення чи перешколення в педагогічному фаху дорослих людей без обмеження віку. Багато є осіб, які мають середню, а то й вищу освіту, одначе не є фаховими вчителями й україністами, тому без підготови важко було б їм перейти на вчительський фах.

Курс складається з двох частин: практичної й теоретичної. Практичну частину відбуватиме курсант в школах українознавства, де відбуватиме вступну практику під доглядом фахового учителя. В суботи по полудні відбуватимуться теоретичні виклади та семінари з педагогії, психології, загальної дидактики, методики окремих предметів та інших дисциплін.

Надіємося, що заінтересовані в цій справі особи не поминуть ініціятиви Шкільної Ради та нагоди й ця дуже важлива справа найде відгук і зрозуміння серед нашої молоді та громади. Педагогічний курс може заспокоїти і тих кандидатів, що зголосяться і з дальших околиць Америки. Для них — практичні лекції в школі українознавства в їхній місцевості відбудуться, — задумано переводити лекції і кореспонденційною методою так, що вони зможуть перейти курс без відриву від праці й місця свого замешкання.

Всі інформації подає та приймає вписи Шкільна Рада:

SHKILNA RADA — UCCA
P.O. Box 391, Cooper Station
NEW YORK 3, N.Y.

Вісті з НТШ

● Дирекція Математично-Природописно-Лікарської Секції НТШ повідомляє, що відкриття осінньо-зимового сезону наукових конференцій і доповідей 1962-63 відбудеться в суботу, 29 вересня 1962 р. в годині 7-ій вечером в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79 вул. в Ню Йорку. У програмі доповідь заступника голови НТШ проф. д-ра Осипа Андрушкова на тему: „Враження і спостереження із міжнародного конґресу математиків у Стокгольмі". Доїзд: підземкою лінія ІРТ до 77 вулиці або автобусом — Медісон евеня до 79 вулиці в Ню Йорку.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВПП Громадян, що віддавали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на Фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 26.

Інж. О. Цепний, Дітройт	$ 18.00	М. Яросевич, Шикаго	1.00
Ю. Проців, Рідквуд	10.00	Д. Розгуна, Нюарк	1.00
Д. Сокулівська, Сієкатун	10.00	П. Бойко, Трой	2.00
М. Вінар, Бронкс	7.00	М. Жеребецький, Сієкатун	1.00
І. Гринко, Клівленд	6.50	Т. Шнур, Вілкс Бері	1.00
А. Грицишин, Глен Спей	5.00	О. Дмитрюк, Боффало	1.00
І. Кузик, Ню Йорк	5.00	Е. Лазірко, Клівленд	1.00
С. Попіна, Балтімор	4.00	А. Бовіт, Клівленд	1.00
А. Крупський, Дітройт	4.00	С. Боганюк, Клівленд	1.00
Т. Савіцький, Дітройт	4.00	К. Бігус, Торонто	1.00
С. Гарбач, Кохоус	4.00	А. Триш, Гемтремк	1.00
П. Войтович, Балтімор	4.00	Ф. Стасів, Ютика	1.00
І. Дячун, Дітройт	4.00	С. Мандрика, Луїсвіл	1.00
І. Молодич, Мосуп	3.00	А. Нарогонич, Тейлор	1.00
М. Винничок, Фенікс	3.00	А. Тутка, Тейлор	1.00
О. Городиський, Шикаго	3.00	Н. Лютак, Бостон	2.00
А. Гораль Л. Айленд Сіті	3.00	І. Малинич, Мерідеп	1.00
М. Малєвич, Пітсбург	3.00	А. Процик, Шикаго	1.00
І. Шевчик, Шикаго	3.00	О. Чайківський, Монтреал	1.00
В. Ковальчук, Ню Гейвен	3.00	Т. Камінський, Вуд	1.00
Д. Будаковський, Олбані	3.00	Д. Стеблинський, Ф. Вільям	1.00
П. Салдит, Боффало	3.00	Н. Гарайда, Ню Йорк	1.00
С. Волошин, Гарфілд	2.20	о. В. Коваленко, Майнерсвіл	1.00
П. Левенець, Асторія	2.00	І. Коцюба, Сиракюз	1.00
В. Купшенко, Сімкое	2.00	В. Левицький, Лорейн	1.00
М. Бойчук, Бруклин	2.00	Т. Головатий, Нюарк	1.00
Т. Сарахман, Шикаго	2.00	С. Вац, Лорейн	1.00
П. Ванро, Аліквіпа	2.00	О. Пушкар, Ню Гейвен	1.00
М. Чорний, Толідо	2.00	И. Кунка, Бруклин	1.00
Н. Слоцький, Урмасбі	2.00	І. Миколаєнко, Вашингтон	1.00
О. Венгжин, Понгставн	2.00	М. Мазур, Торонто	1.00
Н. Монастирський, Філя.	2.00	М. Лепкий, Дітройт	1.00
Є. Сколоздра, Бріджпорт	2.00	В. Деркач, Шикаго	1.00
Р. Сорока, Боффало	2.00	Я. Берестяцький, Шикаго	1.00
І. Слупецький, Дірборн	2.00	М. Хома, Балтімор	1.00
Л. Левицька, Монтреал	2.00	Д. Николенко, Дорчестер	1.00
Н. Тхір, Джерзі Сіті	2.00	Д. Павлище, Філядельфія	1.00
С. Гаврилишин, Філя.	2.00	Г. Костюк, Ню Йорк	1.00
М. Гречин, Ню Йорк	2.00	Е. Пиндус, Гарісбург	1.00
І. Іваник, Лінден	2.00	Г. Туркевич, Сиракюз	1.00
М. Крицишин, Ст. Пол	2.00	І. Харчук, Міннеаполіс	1.00
о. В. Вуката, Елізабет	2.00	Л. Костюк, Асторія	1.00
П. Топільницький, Гастінгс	2.00	М. Балко, Вілкс Бері	1.00
В. Пуків, Рачестер	2.00	І. Музика, Бруклин	1.00
С. Оришин, Лейквуд	2.00	Г. Мирошниченко-Кузма, Ню Йорк	1.00
Є. Костер, Перл Рівер	2.00	М. Бундяк, Літл Фолс	1.00
Ф. Семка, Алисвуд	2.00	М. Бодляк, С. Орендж	1.00
Й. Чемериський, Н. Йорк	2.00	Б. Остапюк, Маямі	1.00
І. Окаль, Йонкерс	2.00	І. Костюк, Фол Рівер	1.00
Е. Демидчук, Судбурі	2.00	А. Орел, Перт Амбой	1.00
Д-р О. Вангуба, Ст. Пітерсбург	2.00	В. Хміль, С. Плейнфілд	1.00
М. Байров, Едмонтон	2.00	М. Стадник, І. Шикаго	1.00
І. Куниця, Кінгстон	2.00	П. Драпала, Довнерс Гров	1.00
М. Меллон, Тарентум	1.50	Т. Рошкевич, Шикаго	1.00
С. Дворнік, Вотерфорд	1.50	В. Питльований, Лансінг	1.00
О. Татунчак, Філя.	1.30	А. Стасюк, Ню Брітейн	1.00
Д. Кіт, Філядельфія	1.30	С. Мельник, Перт Амбой	1.00
С. Шиповський, Ст. Кетерінс	1.10	Е. Демків, Вакеган	1.00
П. Кіт, Філядельфія	1.00	І. Ковалишин, Стефорд Спр.	1.00
Н. Гондович, Філядельфія	1.00	В. Сохоцький, Рачестер	1.00
І. Яворський, Філядельфія	1.00	Ф. Старущак, Веленд	1.00
Н. Бурачок, Джексон Гтс	1.00	Б. Шолник, Дітройт	1.00
Т. Федишин, Честер Спр	1.00	Н. Мітрінга, Боффало	1.00
І. Пашко, Елізабет	1.00	М. Дерешок, Люзерне	1.00
К. Габрієвська, Парма	1.00	В. Бацук, Рачестер	1.00
Б. Левченко, Мілвокі	1.00	М. Світуха, Гіерфорде	2.00
Д. Стельмах, Шикаго	1.00	Е. Мединський, Вунсакет	1.00
В. Косик, Джансон Сіті	1.00	А. Морозовський, Розелл	9.00
Є. Бондаренко, Боффало	1.00	М. Стасюк, Ню Брітейн	1.00
Ф. Луцишин, Нюарк	1.00	М. Воробець, Джемейка	0.81
М. Патикевич, Нюпорт	1.00		
Г. Озар, Олієн	1.00	Разом	$ 269.31
Ф. Гнойовий, Денвер	1.00	Раніше проголошено	$ 7,189.58
Г. А. Сластіон, Денвер	1.00		
Д. Ільків, Едмонтон	1.00		
О. Карпяк, Міннеаполіс	1.00	Разом	$ 7,458.89

✝

Ділимося сумною вісткою,
що дня 21-го вересня 1962 р. упокоївся в Бозі,
після довгої недуги, на 81-му році життя,
на Рідних Землях, наш Найдорожчий
БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п. Микола ЛЯШКОВИЧ

Горем прибиті:
дочки: МАРІЯ ЛИСЯК з мужем і сином
АННА ВІНОВСЬКА
СТЕФАНІЯ ЯРОШ
внуки і правнуки

✝

Ділимося сумною вісткою,
що на 69-му році життя відійшов від нас
у Вічність, дня 24-го вересня 1962 року,
в год. 1-ій ночі, наш Найдорожчий
БАТЬКО і ДІД

бл. п. ГРИГОРІЙ СКЛЯР

про що сповіщають
всіх Рідних, Земляків і Знайомих у смутку
залишені:
дружина — УЛЯНА СКЛЯР
син — ІВАН СКЛЯР
дочка — ГАЛИНА ПЕТРІВ
зять — ВАСИЛЬ ПЕТРІВ
внуки — БОГДАНЧИК і ТАРАСИК
●
ПОХОРОН — відбудеться в ЧЕТВЕР, 27-го ВЕРЕСНЯ ц. р., в год. 10:00 ранку, на Mt. Hope Cemetery в Рочестері, Ню Йорк.

✝

Ділимося сумною вісткою
з Рідними і Приятелями, що 24-го серпня 1962 р.
відійшла у Вічність, упокоївшись в Бозі,
Незабутня ДРУЖИНА і МАТИ

бл. п. АННА КОНИК

проживши всього 34 роки.

ПОХОРОН — відбувся 27-го серпня 1962 року, з похоронного заведення Михайла Колодія в Клівленді, до церкви св. Йосафата в Парма, Огайо й опісля на цвинтар св. Петра й Павла.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:
чоловік — ЛАВРЕНТІЙ
доня — МАРУСЯ

ОЛЕНА ДЕРЕВ'ЯНКО

(Посмертна згадка)

Грудкою рідної, української землі з над Дінця на Слобожанщині всуміш з благословенною, вільною, американською землею на Свято - Андріївському кладбищі в Бавнд Бруку, стейту Ню Джерзі, прикрито свіжу могилу Тієї, що все своє життя жила для Батьківщини та для друзів своїх.

В погідний, весняний ранок, 20 квітня 1962, після похоронних обрядів в похоронному заведенні Михайла Кошека і Українсько-Православної Церкви Пресвятої Тройці в столиці стейту Ню Джерзі — Трентоні, довга валка самоходів проводила в останню дорогу визначного педагога, трудящу громадську робітницю, бабуню, маму та дружину — бл. п. Олену Григорівну Дерев'янко, що розпрощалася зі сустливим життям на цьому світі, по довгій та важкій недузі пістряка, 16-го квітня 1962 року.

Похоронні обряди завершив настоятель Пресвятої - Троїцької Церкви вТрентоні — о. Михайло Запаринюк, мол., в сослуженні диякона Євгена Нарушевича та церковного хору. Зворушливими словами прощав душпастир, молодий о. Михайло, в новій, привітній церкві Пресвятої Тройці, побудованої його батьком — отцем митрофорним протоієреєм Михайлом Запаринюком — померлу Олену Григорівну, що разом зі своєю родиною була прикладним членом цієї церкви і православної громади з першим днем її переселення з Европи до цього міста. Над свіжою могилою на Свято - Андріївському цвинтарі в Бавнд Бруку розпрощалась з прикладною громадянкою, членкою жіночих організацій міста Трентону, невтомною громадською робітницею, яка не щадила ні свого вільного часу, ні надщербленого воєнним лихоліттям здоров'я для добра громади. Проф. Дарія Кузик. А на післяпохоронному, поминальному о б і д і, що відбувся в приміщенні Свято Андрієвської Церкви в Бавнд Бруку і був приготований жінками-приятельками Померлої, з панями А. Самосій, В. Захвалинською, О. Піддубною, та Б. Скорупською у проводі, мґр. Іван Костюк, який був знайомий з родиною Дерев'янків під час воєнних злиднів у Харкові, у своєму слові підкреслив ніжний, материнський характер Покійної, її відданість і любов до Батьківщини та гуманність її завіщання, зробленого в судорогах смерти — щоб замість квітів на її могилу всі з цього титулу пожертви зложити на потреби Свято - Андріївської Церкви — Пам'ятника в Бавнд Бруку та на УВАН. Олена Григорівна Дерев'янко, свідома своєї близької смерти, прийнявши Найсвятіші Тайни, прощаючись з Родиною і Друзями, зробила таке завіщання, віддаючи ще й свій дорогоцінний шлюбний перстень в золотий фонд на престольну чашу Церкви — Пам'ятника в Бавнд Бруку. Зібрані в такий спосіб від учасників похоронів грошові пожертви в сумі $ 200 передано по призначенню.

Олена Григорівна народилась в 1894 році в родині Балановських в с.Кам,янка на Київщині. По закінченні народньої школи, гімназії та учительських фахових курсів учителювала від 1914 року на Харківщині. В 30 роках працювала як шкільний інспектор народніх шкіл у Харкові присвячуючи весь вільний час, своє знання та життьовий досвід для добра загалу. Одружившись в 1918 р. з доцентом Х а р к і в с ь к о г о Університету інж. А н д р і є м Дерев'янком, проживали весь час до свого ісходу з Батьківщини в 1943 році у Харкові. На етапах свойого скитання разом з родиною проживала в скитальчих таборах у Австрії й Німеччині. В 1949 р. переселилась з мужем і дочкою Альбіною до ЗДА та жила до своєї смерти в Трентоні. Відходячи у вічність, залишила в смутку мужа, дочку, зятя — д-ра Мирослава Чаповського, двоє внучат та непроглядні ряди друзів, приятелів і знайомих, тих, що знали Покійну в Україні, на скитанні та тут, на вільній землі Вашинґтона.

Посилаючи молитви до Всевишнього за спокій душі Покійної — склонім голови перед світлою її пам'яттю!

Іван Костюк

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ВИСЛІД 3-ГО ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ СФУЖО ФУНДАЦІЇ МАРУСІ БЕК

Третій Літературний Конкурс, проголошений Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій і уфундований Марусею Бек, президенткою Міської Ради Дітройту, що мав за тему репортаж і опис подорожі, закінчився рішенням Літ. ЖЮРІ на засіданні 18 серпня 1962 р. Літ. Жюрі у складі — Іван Коровицький, Ольга Кузьмович, Марія Струтинська розглянули 27 творів, що надійшли на Конкурс і признали нагороди, як слідує:

Дві нагороди по $ 100 признано за твори:

1. Ріо де Жанейро, — репортаж про те місто, якого автором по відкритті коверти виявилася Віра Вовк.

2. Другу нагороду у сумі $ 100 поділено між два рівнорядні твори, а саме:

Моя подорож до Місіонес, — опис подорожі по наших поселеннях в Арґентині і Параґваю, автором якого виявилась Тамара Лихолай.

В дорозі до Голляндії, репортаж про В і з а н т і й с ь к и й Хор в Утрехті, — автором якоко є Катерина Штуль.

Крім того Літ. Жюрі відзначило ще шість праць, які заслуговують на увагу:

Ню Йорк очима українки — Ганна Черінь; Скульптура по-новому — Марія Адріяна Кейван; Л е ч у — Мар'яна Мельник; Колорадо — Марія Г а р а с о в с ь к а - Дачишин; Австралійське етюди — Ольга Литвин і Аве, Віта! — Галина Лащенко.

Дальше Літ. Конкурс виявив ряд вартісних літературних творів, що заслуговували на нагороду та не підходили під вимоги Конкурсу. Це були (прізвища авторів подаємо під псевдонімом): Л. Лукіяненко — Святі ходять стежками, — психологічний нарис. Наталя Сас — З дороги, — психологічний нарис і 8 —Пісня Рахель, — есей.

Також гідні уваги є: 191919 — Куритиба, університетська столиця, соціологічна студія. Г. Подорожна — Дві рятівниці, — спогад і Кропива — Паризька зустріч — інтервю.

В загальному К о н к у р с виявив в учасниць журналістичне обдаруванняь і знайшов відгук в усіх наших поселеннях.

Іван Коровицький
Ольга Кузьмович
Марія Струтинська

Мистецькі імпрези в Боффало, Н. Й.

Серед мистецьких імпрез, запланованих культурно - освітнім референтом відділу УККА в Боффало на цьогорічний осінньо-зимовий сезон, треба відмітити концерт нашого визначного молодого пяніста Р о м а н а Рудницького, який відбудеться в неділю 21-го жовтня у концертовій залі Кляйнганса, та концерт для вшанування 50-ліття смерти Миколи Лисенка, який відбудеться в неділю 25 листопада в залі „Дніпра". На першому концерті наше громадянство матиме нагоду почути твори чужих і українських композиторів у виконанні нашого мистця - піяніста Р. Рудницького, на другому — вибрані твори М. Лисенка, виконані місцевими мистецькими силами.

О. З.

Ще про Школу Українознавства в Джерзі Сиві, Н. Дж.

Суботня Школа Українознавства в Джерзі Сиві розпочала свій черговий шкільний рік. На перший день науки до школи зголосилася, може, якась п'ята частина дітей нашого свідомого громадянства, бо всього коло сотні, а решта, замість вивчати свою рідну мову, літературу, історію та інші українознавчі науки, марно тратить дорогий час в безділлі на вулицях міста.

Почуваємо своїм національним обов'язком ще і ще раз звернутися до Вас, дорогі матері і батьки дітей шкільного віку, з найщирішим проханням: відірвіть дітей своїх від суботнього неробства і пришліть до Школи Українознавства. Запевняємо Вас, що Ваші рідні діти в майбутньому будуть Вам безмежно вдячні за те, що Ви їм допомогли пізнати, хто вони і яких батьків діти. А крім того, знання двох і більше мов — це неоціниимий розумовий скарб, який улегшить життеву кар'єру Вашому синові чи донці в майбутньому.

У наступну суботу чекаємо Ваших діточок. Приймаємо до першої і до старших кляс у віці від 6 до 15 років.

Д. Семеґен
голова Т-ва „Рідна Школа"
С. Мухин
директор Школи Українознавства в Джерзі Сиві, Н. Дж.

Українознавство й славістика у Вінніпеґу

Манітобський університет у Вінніпеґу проголосив в п и с и на такі виклади з українознавства й славістики в ак. році 1962—1963:

три курси української мови (IA, I і II),

в и к л а д про Шевченка в рамках курсу про слов. літератури,

курс про УРСР.

В програмі вищих студій слов'янознавства будуть два курси: старо - церковно - слов'янська мова (501) й література Київської Руси (502). Крім цих курсів відбудеться окремий курс української мови для вчителів (201).

Передбачено теж виклади про російську й польську мови.

В склад професури Департаменту входять професори Яр. Рудницький і П. Юзик, лектори Г. Вібе й Б. Климаш та почесний професор Митрополит Іларіон (д-р Огієнко), що викладатиме старо - церковно - слов. мову як один із предметів у програмі славістики.

Українська мова на вечірніх курсах

Майже кожна громада в нюйоркському стейті та інших стейтах ЗДА організує вечірні курси для дорослих. В нюйоркському стейті кошти навчання покриває частинно стейт, а частинно поодинокі місцевості і малий прибуток із вписів учнів. Учні платять тільки від 2 до 5 долярів за курс.

Перший семестер почався з кінцем вересня і триває до січня, а другий семестер від початку лютого до початку травня.

Число курсів зростає із кожним роком. Між курсами вже існуючими можна побачити навчання про громадянство, англійську мову, літературу, реторику, історію, географію, машинописання, металюргію, а останніми роками появилися вже чужі мови. Між ними можна з н а й т и французьку, німецьку, еспанську, польську, російську, а навіть китайську мови.

Американські школи дуже вигідні та приємні. Учні можуть слухати українську словесність і музику із платинок. Тут можна вже дістати деякі фільми про Україну або українські, які можна висвітлювати.

В Ютиці, Н. Й., та довколишніх місцевостях, на бажання заінтересованих відділ освіти, які існують ч о т и р и р о к и.

Думаю, що поважне число громадян використає цю нагоду та запишеться на курси української мови. Люди в поодиноких місцевостях повинні звертатись по ширші інформації до: Adult Education Program.

Одначе діяти треба негайно, бо вже починається н о в и й шкільний рік.

ЯрославЛиктей

Доповіді в УВАН

● **Українська Вільна Академія Наук у ЗДА** повідомляє, що відкриття 1962-63 академічного року із вступним словом голови Академії Олександра Архімовича і доповіддю Юрія Лавріненка п. н. „Шевченкова синтеза у внутрішній драмі Франка" віудбудеться в неділю 30 вересня 1962 року о 7-ій год. веч. в будинку Академії: 200 Вест 100 вул. Н. Й.

● **Мистецька К у р а т о р і я УВАН у ЗДА** влаштовує відкриття виставки інж. архітекта Антона Вариводи „Пам'ятники української архітектури" — дерев'яна архітектура Західньої України і сумежних країв 16-17 століть. У програмі відкриття: слово голови УВАН О. Архімовича, доповідь про автора — Дам'яна Горняткевича і слово автора Антона Вариводи — про свою творчість. Виставка охоплює 200 малюнків церков, дзвіниць, хат та графіки. Відкриття виставки: субота 29 вересня 1962 року, о 5-ій год. дня в будинку Академії: 206 Вест, 100 вул., Н. Й. Виставка триватиме до 30 жовтня 1962 року і відкрита: в суботи та неділі в год. 3-7, у вівтірки й четверги, год. 5-7 веч.

Короткі вістки

● **Демократичні провідники** в стейті Коннектикат сподіваються, що президент Кеннеді прибуде 17-го жовтня до Коннектикату і буде промовляти в Гартфорді, рекомендуючи кандидатуру колишнього секретаря здоров'я Абрагама А. Рібікоффа, який старається здобути пост сенатора.

● **На початку** цього місяця недалеко Кларсбурґу у Вест Вірджінії впало кілька тонн метеоритів, за якими шукають науковці. Метеорити впали в лісах, і важко їх знайти. Очевидці подали вченим напрям і місце, де мали впасти ці метеорити, але той обшир займає найменше 10 квадр. миль.

● **Італійський п а р л я м е н т** ухвалив 404 голосами проти 74 закон про націоналізацію електрівень. Прем'єр Амінторе Фанфані позискав був для підтримування його кабінету лівих соціялістів Пієтра Ненні саме за ціну удержавлення електрівень. „Проти" голосували тільки партії з крайньої правиці.

● **Генерал - поручник Гантер Гарріс** повідомив на зборах Приятелів Летунства в Ляс Веґас в Неваді ,що випущення далекосяжної ракети Мінутмена за допомогою т р и в к о г о пального тривало 32 секунди, а ракету Атляс випускають за допомогою пливкого пального впродовж 15 мінут.

108 ЧЛЕНІВ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Генеральний Секретар ОН У Тант (посередині) вітає оплесками піднесення прапорів чотирьох нових членів ОН — держав: Рванда, Бурунді, Ямайка і Трінідад та Тобоко. Усіх членів ОН є тепер 108.

Зі спорту

„Л Е В И" ЗДЕҐРАДУВАЛИ „Ш В А Б Е Н"

„Леви" — „Швабен" 3:1 (2:0)

Шикаґо, 16-го вересня. — В других змаганнях сезону „Леви" зробили сенсацію перемогою над першуном Вищої Дивізії Німецькою дружиною „Швабен". Виграна „Левів" була вповні заслуженою, а вислід навіть доволі скромним, коли взяти під увагу декілька дуже добрих, але невикористаних нагод на ворота. З а в д я к и здобутим точкам „Леви" перейшли на третє місце і не лише запевнили собі побут у Вищій Дивізії на наступний сезон, але і відкрили можливість здобути чемпіонат, якщо б „Леви" заграли решту 5 змагань з такою посвятою, завзяттям і технікою, як це було зі „Швабен". „Швабен" зійшли на друге місце, а перше зайняли італійці „Марунс", перемігши „Ганзу" 3:0.

„Леви" почали змагання наступами на ворота німців. Вже в другій хвилині оборонець „Швабен" відбив м'яч рукою, але суддя не подиктував карного. Опісля воротар Міхель, репрезентант Шикаґа, відбив на ріг стріл Стахровського. Щойно в 10-ій хвилині Коханюк здобув перші ворота головою по стрілі наріжняка. Дальше Стахровський не використав вибігу Міхеля, коли був перед порожними воротами. В дальшій перевазі „Левів" завдяки коротким поземим подачам впали другі ворота з легкого технічного стрілу в ріг Анатоля Яворського. В 45-ій хвилині Стахровський перестрілив нагоду, коли м'яч відбився від стовпа німецьких воріт в поле.

Після перерви „Швабен" почали генеральний та гураґанний наступ, проти якого дефензива „Левів" боронилася розумно, спокійно та холоднокровно. В 50-ій хвилині німцям пощастило скоротити рахунок до 1:2. Опісля було ще чимало нагод по обидвох сторонах, при чому ворота Кашуби були під значно сильнішим обстрілом. Вкінці змагань „Леви" знов почали тиснути німців, знов „Леви" прогайнували нагоди (Караван, Бахір), аж у 83-ій хвилині Бахір з подачі Яворського стрілив найкращі ворота дня і устійнив вислід 3:1. Ще кілька наступів „Левів" і свисток судді закінчив сенсаційну зустріч поразкою лідера Вищої Дивізії.

Склад „Левів": Кашуба, Еліяшевський, Т е р лецький, Скороход, Мелешко, Крат, Ю. Романенко, Лоско, А. Бахір, Коханюк, Караван, А. Яворський, Стахровський і Гординський.

В передзмагу резерва „Левів" програла воковером з резервою „Швабен". Юнаки „Левів" несподівано програли 0:6 з дружиною ровесників „Іґелс", коли суддя признав їм 4 ворота, стрілених з офсайдів. Доріст „Левенят" зремісував з доростом „Іґелс" 1:1, а стрільцем воріт для „Левів" був Карамуліс.

СК СУМА „Крила" втратили несподівано точки з мексиканцями „Некакса" 1:2 в першій грі сезону, і це може їм перешкодити здобути перше місце Першої Дивізії, а з ним аванс дво Вищої Дивізії.

Петро Головатий

Джевітс оскаржує Президента в тому, що Конґрес не схвалив медичної опіки для старших

Ню Йорк. — Сенатор республіканець з Н. Й. Джекоб К. Джевітс у виборчій промові твердив, що сам президент Кеннеоді завинив в тому, що Конґрес цього року не ухвалив закон про медичну опіку над старшими в рямках соціяльного забезпечення. Джевітс казав, що перед промовою през. Кеннеді в дні 20-го травня на підтримку закону про опіку над старшими, конґресмени діставали листи від виборців в користь тієї опіки у відношенні як 7:1. Після промови в Ню Йорку тільки 3 листи на 2 були в користь медичної опіки. Джевітс говорив про цю справу на вічу в Гебрейськім Домі Старців в Рівердейлі, Н. Й. Закон про медичну опіку над старшими перепав в Сенаті, сен. Джевітс був за компромісовим проєктом і голосував за змінений урядовий законопроєкт.

ТАРЗАН, ч. 4913. Успіх ліку вання!

— Ось! — зітхнув Гаррі. — Тепер ми мусимо чекати, поки зачне діяти сироватка.

Пройшли тривожні нічні години, і вартовий збудив Спіра і Тарзана.

Їх запровадили до квартири ватажка, де їх щиро привітали. — Ґратулюємо! Ваш пацієнт збудився з непритомного стану на світанку!